

## **ВІДГУК**

**доктора філософії в галузі права, доцента Деревянко Наталії Зеновіївни  
на дисертацію Ніколаєнка Ігоря Олеговича  
на тему «Адміністративно-правові засади регулювання публічних сервісів  
у сфері підприємницької діяльності» на здобуття наукового ступеня  
кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «адміністративне  
право і процес; фінансове право; інформаційне право»**

Актуальність дисертаційного дослідження І.О. Ніколаєнка зумовлена не лише загальною тенденцією переходу до сервісної моделі публічного управління, а насамперед зміною функціонального призначення адміністративного права у сфері взаємодії держави й бізнесу.

У сучасних умовах підприємницька діяльність дедалі більше залежить від швидкості адміністративних процедур, стабільності регуляторного середовища та передбачуваності адміністративних рішень. Відповідно, публічні сервіси перестають бути лише формою реалізації владних повноважень і трансформуються в інструмент економічної політики держави, який впливає на інвестиційну привабливість, конкурентоспроможність економіки та загальний діловий клімат.

Особливої ваги обрана проблематика набуває у зв'язку із запровадженням системної адміністративної процедури, цифровою трансформацією публічної влади, необхідністю інтеграції українського регуляторного простору до внутрішнього ринку Європейського Союзу, а також формуванням нової моделі взаємодії держави та суб'єктів господарювання в умовах післявоєнного відновлення. У цьому контексті дослідження адміністративно-правових засад регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності має стратегічний характер, відповідає актуальним викликам розвитку національного адміністративного законодавства та повністю корелює зі спеціальністю 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

Дисертація характеризується внутрішньою логічною узгодженістю структури, чітким визначенням об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження. Автор послідовно розкриває історико-теоретичні передумови становлення публічних сервісів у підприємницькій сфері, аналізує чинне законодавство, судову та адміністративну практику, узагальнює зарубіжний досвід та формулює конкретні пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання.

Теоретична значущість роботи полягає в тому, що здобувач переосмислює категорію «публічний сервіс» не лише як різновид адміністративної послуги, а як елемент комплексного адміністративно-правового механізму, у межах якого поєднуються процедурні, інституційні та цифрові складові. Обґрунтовується сервісна спрямованість адміністративного регулювання як системна характеристика сучасного адміністративного права, що відображає трансформацію ролі держави у взаємодії з бізнесом.

Важливим є розкриття взаємозв'язку між процедурною формою, цифровими інструментами та гарантіями прав суб'єктів підприємницької діяльності, що дозволяє розглядати публічні сервіси як багатовимірне правове явище. Позитивно слід оцінити здійснену автором систематизацію підходів до класифікації публічних сервісів, що сприяє впорядкуванню різномірних правових інструментів та формуванню цілісного уявлення про їх функціональне призначення у підприємницькій сфері.

Практична цінність дисертації полягає в її чіткій орієнтації на вдосконалення нормативної бази та правозастосовної діяльності. Обґрунтованими виглядають пропозиції щодо нормативного закріплення стандартів якості публічних сервісів, удосконалення процедур цифрової взаємодії, встановлення відповідальності за порушення строків і умов надання сервісів, а також посилення процесуальних гарантій у разі застосування автоматизованих рішень.

Особливої уваги заслуговує підхід автора до формування комплексної цифрової інфраструктури публічних сервісів, заснованої на принципах інтероперабельності реєстрів, мінімізації повторного подання інформації та процедурної економії. Такий підхід свідчить про прагнення здобувача

розглядати цифровізацію не лише як технічний процес, а як правовий феномен, що трансформує зміст адміністративних процедур та механізмів реалізації прав суб'єктів господарювання.

Наукова новизна дисертації проявляється у комплексному підході до дослідження публічних сервісів як самостійного об'єкта адміністративно-правового регулювання. На позитивну оцінку заслуговує авторська концепція адміністративно-правових засад регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності як системи взаємопов'язаних засобів правового впливу, що забезпечують реалізацію сервісної функції держави у сфері підприємництва. Важливим є розмежування понять «адміністративна послуга» та «публічний сервіс» у підприємницькій сфері, що сприяє уточненню категоріального апарату адміністративного права. Переконливою є аргументація щодо необхідності закріплення принципу недопущення дублювання інформації як процесуальної гарантії для бізнесу, а також розвитку наукових підходів до визначення меж використання автоматизованих рішень у публічному адмініструванні.

Серед висновків автора, які мають вагоме значення для подальшого розвитку науки адміністративного права, слід виокремити ідею формування цілісної сервісно-орієнтованої адміністративно-правової екосистеми, акцент на необхідності кодифікації процедурних правил, обґрунтування балансу між дерегуляцією та забезпеченням публічного інтересу, а також визначення цифровізації як системного чинника трансформації адміністративного регулювання.

Разом із тим дисертація містить окремі положення, що потребують уточнення або подальшого розвитку.

По-перше, у роботі доцільно було б більш чітко розмежувати категорії «публічне адміністрування», «публічні сервіси» та «адміністративні послуги», оскільки в окремих фрагментах вони вживаються як змістовно близькі, що може створювати ризик термінологічної невизначеності.

По-друге, автор приділяє значну увагу цифровізації, однак менш детально аналізує ризики надмірної алгоритмізації адміністративних процедур у

контексті принципу індивідуалізації адміністративного акта та забезпечення належного врахування конкретних обставин справи.

По-третє, потребує розширення аналіз фінансово-економічних наслідків запровадження запропонованих законодавчих змін, зокрема щодо ресурсного забезпечення цифрової модернізації та адміністрування нових стандартів якості публічних сервісів.

По-четверте, доцільним видається більш ґрунтовне дослідження співвідношення сервісної функції держави з контрольними та наглядовими повноваженнями, що дозволило б уникнути ризику однобічного акценту на дерегуляційних процесах і водночас зберегти необхідний рівень захисту публічного інтересу.

Проте висловлені зауваження мають науково-дискусійний характер і не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи.

З урахуванням викладеного слід дійти висновку, що дисертація Ніколаєнка Ігоря Олеговича на тему «Адміністративно-правові засади регулювання публічних сервісів у сфері підприємницької діяльності» є самостійним, завершеним та комплексним науковим дослідженням, яке відповідає встановленим вимогам до кандидатських дисертацій. За своїм змістом, рівнем наукової новизни, теоретичною та практичною значущістю робота відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів», а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

**Офіційний опонент –**

доктор філософії в галузі права, доцент,  
декан юридичного факультету

Приватного вищого навчального закладу

«Міжнародний економіко-гуманітарний університет

імені академіка Степана Дем'янчука»



Дерованько  
Начальник відділу кадрів  
Міжнародного економіко-гуманітарного університету  
імені академіка Степана Дем'янчука Осацька